

2011. február 25. - **A jó erkölcs, a rendezettség, a kötelességteljesítés, a tudás, az igazságosság, az esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányos megkülönböztetés tiltása nemcsak a jól működő iskolarendszer, de egyben az egészséges társadalom alapértékei is**

– szögezte le a hvg.hu-nak adott interjújában Hoffmann Rózsa, az oktatásért felelős államtitkár. hvg.hu: Az a hír járja, hogy hiába érkezett több mint ötszáz észrevétel a december elején bemutatott közoktatási törvénytervezethez, a főbb pontokon – az előkészítő évfolyamok tervén, a pedagógusok minősítési rendszerén és az érettségi tárgyak számán – nem változtatott az államtitkárság. Igaz ez, s ha igen, miért?

Hoffmann Rózsa: A kérdésben rejlő állítás egyik része megfelel a valóságnak, a másik fele pedig tévedésből adódó félreértés. Egyelőre ez még nem törvény.

Azzal a szándékkal hoztuk nyilvánosságra vitairatként a koncepciót, hogy a szakma és bárki, aki fontosnak tartja, kifejtthesse – pozitív vagy negatív – véleményét. A javaslatokat feldolgoztuk, átszűrtük. Igyekeztünk a koncepcióba beépíteni az összes olyan észrevételt, ami jobbá tette a tervezetet, és persze nem ellenkezett homlokegyenest a mi elgondolásainkkal. Már a koncepció kidolgozásának ideje alatt sem csupán saját kútfőből merítettünk, hanem folyamatosan egyeztetettünk és egyeztetünk most is a tudományos és a gazdasági élet szereplőivel.

Az általános iskola megkezdése előtti előkészítő plusz évre azért van szükség, hogy az iskolára még nem érett gyerekek felzárkóztatása mielőbb megtörténjen. A több évnyi lemaradással küszködő gyerekek – megfelelő pedagógus irányításával, iskolai körülmények között – könnyebben barátkoznak meg a magatartási szabályokkal, követelményekkel, magával a tanulással. Az egy év letelte után pedig utolérhetik a társaikat és megkezdhetik az első igazi tanévet.

A pedagógusok minősítési rendszerét, azaz a pedagógus életpályát a legtöbb hozzászóló támogatandónak ítélte. Ez a koncepció nem egy egyszerű bértörvényről szól, hanem kiszámíthatóvá teszi a pedagóguspályát, világossá téve a velük szemben támasztott követelményeket, elvárásokat. Fő célja az oktatás eredményességének a javítása: a jó iskola garanciája a jó pedagógus.

hvg.hu: És ami az érettségit illeti?

Továbbra is javasoljuk hat érettségi vizsgatantárgy bevezetését; a jövőben a diákoknak érettségizniük kell nemcsak magyar nyelv és irodalomból, matematikából, történelemből, idegen nyelvből és egy kötelezően választható tantárgyból (pl. ének-zene, rajz, testnevelés, informatika, földrajz), hanem választhatóan a természettudományos tantárgyak egyikéből: biológiából, kémiából, fizikából is. Javaslatunkat üdvözölte a Magyar Tudományos Akadémiától kezdve a gazdasági élet szereplőin át minden felelősen gondolkodó ember, hiszen a műszaki és a természettudományokban járatosak és élen járók fogják az ország gazdaságát fellendíteni. A PISA-felmérés viszont jelezte, hogy a közoktatás eredményessége a természettudományos tárgyakat illetően vagy nem javult, vagy sokat romlott az utóbbi években.

A jövőben szigorúbbak lesznek az érettségi vizsgák, de nem lesznek teljesíthetetlenek. Szülőktől és diákoktól egyaránt kaptunk olyan véleményt, hogy nem baj, ha növeljük a követelményeket, amelyek most igen alacsonyak.

hvg.hu: Sokan viszont attól tartanak, hogy az új követelmények a tanulók túlterheltségéhez vezetnek. Igaz ez?

H. R.: A túlterheltséggel való riogatás az elmúlt nyolc év oktatáspolitikájának volt a jellemzője. Elődeink erre hivatkozva vezettek be számos olyan intézkedést, amely a közoktatási rendszer eredményeinek a romlásához vezetett: például csökkentették a gyerekek óraszámát, és voltak ki minden évben több tíz milliárd forintot a rendszerből. A felmérések azonban épp az ellenkezőjét mutatják. A gyerekek jelentős része egyáltalán nem túlterhelt. Sőt, sokan unatkoznak, bandákba verődve hétköznapi is szórakozni járnak, és naponta átlagosan négy órát töltenek a képernyő előtt.

Hallottunk olyanról is, hogy a diákok tanítási órán mobiltelefonjuk segítségével interneteznek és az egyik legnagyobb közösségi portálon leveleznek egymással. Természetesen nem állítom, hogy egyes iskolákban nem terhelik túl a gyerekeket, ezt persze pedagógiailag én is helytelennek tartom. Országos viszonylatban azonban ez egyáltalán nem igaz.

Arról, hogy sok vagy kevés hat tantárgyból érettségizni, akkor lehet majd véleményt formálni, ha nemcsak a vizsgák száma, de a követelmények is nyilvánosak lesznek. Dolgozunk azon, hogy az érettségire történő felkészülés ne követeljen a fiataloktól napi 16 órás tanulást, hiszen ez szakmailag indokolhatatlan lenne. Vannak országok, ahol több tárgyból kell érettségi vizsgát tenni. Megnyugtatók mindenkit, nem kell attól félni, hogy embertelen erőfeszítést várunk majd el a diákoktól. Ezzel szemben tudjuk, hogy jó pedagógiai módszerekkel a mostaninál sokkal magasabb szintű, értékesebb tudás érhető el.

A világ ámulva nézi az ázsiai országok lendületét, ahol nagyon szigorúak az iskolai elvárások. Koreának például önálló matematikai tehetséggondozásra épülő törvénye van, Japánban pedig köztudottan keményen megdolgoztatják a gyerekeket. A szorgalmas iskolai munka kedvez a későbbi munkavállalói fegyelemnek is. Hazánk társadalmi méretű problémája, hogy emberek tízezrei szoktak el a munkától, s még akik találnak is állást, bizony, azok között is sokan vannak olyanok, akik képtelenek visszailleszkedni a munka világába. Ahhoz, hogy olyan országot építhessünk fel, amely a szorgalmas és rendezett munkavégzésre alapozva gyarapszik, az iskolai nevelésre nagyon nagy szükség van.

hvg.hu: A Hídprogram egyes oktatáskutatók szerint erősíteni fogja a szegregációt.

H.R.: Ez egyáltalán nem igaz. Miért volna szegregáció a felzárkózás lehetőségét (hangsúlyozom: lehetőségét, és nem kényszerét) biztosító egyéves ajánlat? A program lényege, hogy azok a diákok, akiket gyenge tanulmányi eredményük, betegség, vagy egyéb más ok miatt nem vesznek fel az általuk kiválasztott középfokú iskolába, az általános iskola javaslatára egy éven át pótolhassák az elmaradásaikat. Ott személyre szabott egyéni fejlesztő programmal, csoportmunkával tudják pótolni mindazt, ami hiányzik a középiskola sikeres megkezdéséhez, illetve elvégzéséhez. Pedagógusok százai jelezték, hogy jó ötletnek tartják ezt a programot.

hvg.hu: Az MSZP számítása szerint a törvény megvalósítása mintegy 140 milliárd forint költségvetési többletforrást igényel, de nem derül ki, hogy a kormány ezt miből teremtené elő.

H.R.: Látván ezt az aggodalmat, szinte mosolyognom kell. Az MSZP azért aggódik, hogy honnan lesz meg az a pénz, amit ők a közoktatásból szisztematikusan kivontak. A probléma gyökere abban keresendő, hogy olyan mértékben elszegényítették a közoktatási rendszert, hogy az a működőképesség határára sodródott. Ahhoz, hogy a rendszer minőséget produkáló módon működhessen, hogy például be tudjuk vezetni a mindennapos testnevelést, hogy a pedagógusok olyan bérért dolgozzanak, amelyből tisztos szerénységgel ugyan, de meg tudjanak élni, azért, hogy minden erejüket a gyermekek fejlesztésére fordíthassák, milliárdokra

van szükség.

Többfajta modellszámítást készítünk; a pedagógusok és a tanulók óraszámától kezdve a csoportlétszám nagyságáig, valamint az életpálya-modell indulásának időzítéséig változó értékekkel dolgozunk. A kormány döntése lesz, hogy melyik utat tartja majd járhatónak. Az pedig, hogy mikor és milyen ütemezéssel fogjuk bevezetni, a gazdaság teljesítőképességétől függ.

Képmutatás volna azt állítani, hogy a közoktatás javítása abból a költségvetési keretből, amelyek között most vegetál, megoldható lenne. Korábban magam is, mint ellenzéki országgyűlési képviselő, tiltakoztam az MSZP által beterjesztett költségvetési törvények miatt, mert láttam, hová juttatják ily módon az oktatási rendszert. Ahhoz, hogy versenyképes legyen az ország, ezt az összeget előbb vagy utóbb vissza kell tenni az oktatásba. A szocialisták nagyon jól tudják: kiűritettek a kasszát, elszegényítették, s ami még rosszabb, végletesen eladósították az országot. Az új kormány a legjobb szándéka ellenére sem képes a hiányzó hatalmas összegeket előteremteni, de ebben a kormányzati ciklusban biztosan elindul ez a folyamat.

hvg.hu: Szakértők szerint az új közoktatási törvénytervezet figyelmen kívül hagyja, hogy alkotmánybírói határozat mondja ki: az oktatás nem kötődhet sem valláshoz, sem világnézeti felfogáshoz.

H.R.: Nem értem, hogy miről beszélnek ezek az állítólagos szakértők. Egyetlen törvénykoncepciónk sem kötődik valláshoz. Másfelől értékrendbeli és világnézeti semlegesség nem létezik. Csak körül kell nézni, mit okozott az értékeket relativizáló, a jogokat és a köteleességeket, a befektetett munkát a sikerességtől elválasztó, meglehetősen cinikus "semlegesség". Mi egy másodpercig sem titkoltuk, hogy értékelvű oktatási rendszer alapjait kívánjuk letenni. A törvénykoncepcióinkban és a kormányprogramban megfogalmazott értékek megegyeznek az oktatás több évszázada megbízható irányítúként szolgáló alapjaival. **Fürjes Judit**